

K r o n i k a

BIBLIOTEKININKYSTĖS IR KNYGOTYROS KATEDROS 2000–2002 METAIS

DANUTĖ KASTANAUSKAITĖ
Vilniaus universiteto Bibliotekininkystės katedra
Universiteto g. 3, LT-2734 Vilnius, Lietuva

Naujas Komunikacijos fakulteto padalinys

2000 metais reorganizavus Komunikacijos fakulteto (KF) struktūrą įsteigtas Dokumentinės komunikacijos institutas (direktorius prof. D. Kaunas) su Bibliotekininkystės (vedėja doc. A. Glosienė) ir Knygotyros (vedėjas prof. D. Kaunas) katedromis. Permainos tikslas – mokslo ir studijų kokybė, ryšių su pasaulio aukštosiomis mokyklomis stiprinimas, nuolatinis profesinių žinių atnaujinimas. Nuo 2002 m. fakultetui VU Senate atstovauja dekanas R. Gudauskas ir rinkti nariai D. Kaunas ir A. Glosienė.

Sukaktys, apdovanojimai, paskyrimai

2000 m. vasario 25 d. KF tarybos nutarimu V. Stonienei už mokslinę, metodinę ir pedagoginę veiklą paskirta pirmoji premija, o gegužės 23 d. jai suteiktas profesorės vardas. Tos pačios dienos Tarybos nutarimu studijų reikalų prodekanai A. Navickienei suteiktas docentės vardas.

2001 m. rugsėjo 27 d. Komunikacijos fakultetui švenčiant įkūrimo dešimtmetį buvo apdovanoti: prof. D. Kaunas ir doc. G. Raguotienė (rektorius garbės raštais), docentės A. Glosienė, E. Macevičiūtė, A. Navickienė ir M. Prokopčik bei KF Informacijos centro direktorė R. Petuchovaitė (KF dekanas padėkos raštais).

2000 m. Knygotyros katedrai sukako dešimt metų (įsteigta 1990 m. Istorijos fakultete kaip Knygotyros ir bibliografijos katedra; pirmtakas – 1940 m. Humanitarinių mokslų fakultete veikusi V. Biržiškos įsteigta ir vadovaujama Bibliologijos katedra), o Bibliotekininkystės katedrai – penkiasdešimt metų (įsteigta 1952 m. Istorijos-filologijos fakultete; pirmasis vedėjas L. Vladimirovas).

Per pastaruosius trejus metus sukako ir buvo paminėti mokslininkų ir pedagogų jubiliejai: 2000 m. – doc. D. Kastanauskaitės (60), prof. V. Žuko (75, dirbo iki

1992 m.); 2001 m. – doc. G. Raguotienės (70, dirbo iki 1994 m.), doc. J. Zinkevičienės (50); 2002 m. – doc. J. Čepytės (60), prof. V. Stonienės (70, dirbo iki 2000 m. rugsėjo 1 d.), prof. L. Vladimirovo (90, dirbo iki 1993 m., mir. 1999 m.). Sukaktuviniškai buvo apdovanoti rektorius garbės raštais ir (ar) dekanas padėkos raštais. KF bibliotekoje (vedėja A. Lukoševičienė) veikė autorių darbų parodėlės (L. Vladimirovo darbai buvo eksponuoti ir Vilniaus universiteto bei Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekose). Buvo parengtos personalinės rodyklės, apie jų gyvenimą ir veiklą rašyta spaudoje (žr.: KASTANAUSKAITĖ, D. Sveikiname Jubiliatę: interviu / parengė Stanislavas Dubauskas. *Tarp knygų*, 2000, balandis, p. 29–30; MOZŪRAITĖ, V. Gyvenimas, kuriame sekėsi: [apie G. Raguotienę]. Ten pat, 2001, birželis, p. 25–27; ŽUKAS, V. Pirmieji Levo Vladimirovo darbo ir studijų metai pokaryje. Ten pat, sausis, p. 27–29; ZAVECKIENĖ, Ž. Profesorius Levas Vladimirovas – žmogus, kurį malonu prisiminti. Ten pat, kovas, p. 26–27; Ta pati. Su neblėstančia energija: [apie V. Žuką]. *Knygotyra*, 2001, t. 37, p. 9–25).

2001/2002 mokslo metais Klaipėdos universitete įsteigta Bibliotekininkystės katedra (vedėjas prof. V. Urbonas; KU mokslo ir menų prorektorius, iki 1995/1996 m. m. dirbo VU Bibliotekininkystės katedroje). Vienerius (2001–2002 m.) metus Klaipėdos universitete dirbo VU docentas O. Janonis. 2001 m. J. Čepytė perėjo dirbti iš VU Kauno humanitarinio fakulteto į Komunikacijos fakultetą (Knygotyros katedrą).

2002 m. per rinkus Lietuvos bibliotekininkų draugijos aktyvą, A. Glosienė tapo šios draugijos pirmininko pavaduotoja, Tarybos nare ir Ryšių su visuomene darbo grupės vadove, V. Mozūraitė – Etikos komisijos vadove, o J. Rudžionienė – Bibliotekininkų tęstinio mokymo grupės vadove. Tais pačiais metais A. Glosienė buvo išrinkta į EUCIIG (Europos bibliotekininkystės, informacijos ir dokumentacijos specialistų rengimo institucijų susivienijimo) tarybą.

Studijų informacija

Papildytos studijų programos ir patikslinta specialybės kryptis. 2001/2002 mokslo metais biblioteki inkystės bakalauro studijų programa pervadinta į „bibliotekininkystės ir informacijos“ studijų programą. Į magistro studijas pirmą kartą įtrauktos Muziejininkystės ir Leidybos programos. Nuo 2000 m. pradėta diegti bibliotekininkų nuotolinių studijų (DEL CIS) programa, užtikrinanti mokymo kokybę ir tęstinumą.

Studentų kontingentas. Per pastaruosius trejus mokslo metus priimtų studentų skaičius vidutiniškai du kartus praaugo baigusiųjų skaičių (žr. lentelę).

Baigusiems bakalauro studijas asmenims sudarytos galimybės Komunikacijos fakultete įgyti tarptautinės komunikacijos diplomą (pagal mokamą nuotolinių studijų programą).

Studijų programa	Priimta studijuoti		
	2000	2001	2002
1. Bakalauro studijų pakopa – bibliotekininkystė (ir informacija, pavadinta nuo 2001/2002) – archyvistika (jst. 1999/2000)	44 21	47 20	49 23
2. Magistro studijų pakopa – bibliotekų ir informacijos centrų vadyba – knygotyra – muziejininkystė – leidyba	10 7 –	10 5 8 15	8 6 6 10
Iš viso:	82	105	102

Studijų programa	Baigė studijuoti		
	2000	2001	2002
1. Bakalauro studijų pakopa – bibliotekininkystė (ir informacija, pavadinta nuo 2001/2002)	27	52	39
2. Magistro studijų pakopa – bibliotekų ir informacijos centrų vadyba – knygotyra	7 1	6 6	7 3
Iš viso:	35	64	49

Tarptautiniai (mokymo) projektai ir jų diegimas. 2000 m. kovo 27–31 d. Knygotyros katedra knygų leidybos studentams organizavo intensyvius kursus „Leidybos vadybininkas“, kuriuos vedė dėstytojas iš Oksfordo Brookes universiteto (Didžioji Britanija) Kelvinas Smitas. 2001 m. sausio 29–31 d. VU Centrinuose rūmuose vyko VU KF ir Oslo universiteto (Norvegija) rengtas žurnalistikos, bibliotekininkystės ir informacijos studentų IX tarptautinis simpoziumas (BOBCATSS) tema „Demokratija, informacija ir žinios atviroje visuomenėje“. Tarp pranešėjų buvo doc. R. Gudauskas, R. Petuchovaitė.

2000 m. VU KF laimėjo ES Leonardo da Vinči (Vinci) programos grantą ir pradėjo diegti „Nuotolinių bibliotekininkų studijų“ projektą DELCIS (*Distance Education for Librarians: Creating an Information-Competent Society*), kurio uždavinys – kompetentingos informacinės visuomenės kūrimas, technologijų įvaldymas. Tai tam tikra neakivaizdinio mokymo ir specialistų kvalifikacijos kėlimo atmaina arba pakaitas, kurio turinys derinamas ir su vietos bibliotekomis, ir su užsienio šalių akademinė bendruomene bei bibliotekininkais. Išbandant projektą taip pat dalyvavo

bibliotekininkystės, informacijos krypties studentai ir doktorantai. 2002 m. R. Racevičiūtė pristatė šį projektą Lietuvos viešųjų bibliotekų asociacijos nariams (Panevėžyje). Tų pačių metų rugsėjo 27 d. Vilniaus apskrities viešojoje bibliotekoje vyko šio projekto baigiamasis simpoziumas. Pranešėjai – R. Gudauskas (pradžios žodis), A. Glosienė („Dveji įkvėpimo ir patirties metai su DELCIS“), P. Abarius („E. mokymosi situacija ir perspektyvos pasaulyje ir Lietuvoje“), Lietuvos (Vilniaus m.), Latvijos, Estijos, Danijos, Anglijos bibliotekų atstovai.

Studijos, stažuotės, stovyklos užsienyje. Katedros mokymo reikalais 2000–2002 m. nuolat bendravo su Krokuvos Jogailos universiteto Bibliotekininkystės ir informacijos institutu, Talino pedagoginiu universitetu, Berlyno Humboldtų universiteto Bibliotekininkystės institutu, Oksfordo Brookes universitetu, Latvijos universitetu, Oulu universitetu, Rytų ir Vidurio Europos šalių atitinkamo profilio mokyklomis. 2001 m. rudenį bibliotekų ir informacijos centrų vadybos magistrantė Bibliotekininkystės katedros raštvėdė S. Mamedaitytė stažavo pagal studentų pasikeitimo programą SOCRATES/ERASMUS Oulu universitete (Suomija). 2002 m. liepos 11–20 d. grupė VU bibliotekininkystės ir informacijos krypties studentų, KF Integravimo informacijos centro direktorė R. Petuchovaitė ir doktorantė R. Racevičiūtė dalyvavo Hanoveryje (Vokietija) veikusioje studentų vasaros stovykloje-seminare.

Studentų baigiamųjų darbų publikavimas. Tešiant ilgametę tradiciją, geriausi ir aktualios tematikos baigiamieji darbai skelbiami profesinėje spaudoje. Žurnalo „Tarp knygų“ 2001 m. spalio numeryje paskelbti du straipsniai, parengti bakalauro (Z. Manžuch „Biblioterapija – naujas bibliotekų pasiūlymas“) ir magistro (M. Stroputės „Keturi Knygotyros dešimtmečiai“) darbų pagrindu. 2002 m. liepos–rugsėjo mėnesių numeryje paskelbtas magistrantės J. Žvikaitės (kartu su vadove A. Glosiene) parengtas straipsnis „CULTIVATE – Europos kultūros paveldo informacinis tinklas“ ir kt.

Doktorantūra ir disertacijos

2000–2002 m. KF veikė Humanitarinių mokslų (komunikacijos ir informacijos krypties – 06 H) doktorantūra. Joje buvo rengiamos archyvistikos, bibliotekininkystės, bibliografijos, muziejinės dokumentotyros, knygotyros bei kai kurių gretimų mokslo šakų disertacijos. 2001–2002 m. doktorantūra prilyginta trečiosios pakopos studijoms. Už disertacijų rengimą atsako ne doktorantūros komitetas, o mokslinis vadovas ir, kaip ir anksčiau, pats doktorantas. Atnaujintos stojimo į doktorantūrą taisyklės, viešai keltas daktaro diplomų „tarptauti imo“ klausimas. (*Informacijos mokslai*, 2001, t. 16, p. 11).

2000 m. gegužės 26 d. Knygotyros katedros doktorantė Violeta Černiauskaitė apgynė daktaro disertaciją „Lietuviškos knygos raida tautinės kultūros plėtros sąlygomis 1904–1914 metais“. Doktorantūros komiteto pirmininkas ir disertacijos

vadovas buvo prof. habil. dr. D. Kaunas, nariai – akademikas V. Merkys, prof. habil. dr. V. B. Pšibilskis, prof. habil. dr. V. Stonienė ir doc. dr. R. Varnienė, oponentai – prof. habil. dr. L. Gudaitis ir doc. dr. G. Raguotienė. Disertacijoje analizuoti tokie klausimai: visuomeninės-politinės bei kultūrinės knygų leidybos sąlygos (XIX a. pab.–XX a. pr.); nagrinėjama laikotarpio knygų leidybos organizavimo struktūra ir teisinis pagrindas, kiti lietuviškų knygų raidos aspektai – poligrafijos bazė, repertuaras, platinimas (žr.: STONIENĖ, V. Brandi knygotyros specialistė. *Tarp knygų*, 2000, liepa, p. 11–12).

2001 m. gegužės 31 d. Bibliotekininkystės katedros asistentas Arvydas Pačevičius eksternu apgynė daktaro disertaciją „Vienuolynų bibliotekos Lietuvoje 1795–1864 metais“. Doktorantūros komiteto pirmininkas ir darbo vadovas buvo prof. habil. dr. D. Kaunas, nariai – profesorai habilituoti daktarai M. Jučas, V. B. Pšibilskis ir V. Urbonas bei doc. dr. A. Glosienė, oponentai – prof. habil. dr. G. Subačius ir doc. dr. A. Navickienė. Disertacijoje aptarta lenkiškoji, baltarusiškoji ir lietuviškoji temos istoriografija, išanalizuoti iki šiol mažai žinomi vienuolynų bibliotekų organizavimo, fondų tvarkymo, skaitymo kultūros ir kiti klausimai. Disertantas susistemino ir papildė žinias apie vienuolynų funkcionavimą XVIII–XIX amžiais, istoriografiškai pagrindė, kokią didelę (teigiamą ir neigiamą) įtaką dvasininkijos, individo, bendruomenės dvasiniam gyvenimui galėjo turėti archyvų, muziejų, viešųjų bibliotekų ir kitų, dabar vadinamų informacinių įstaigų plėtra, „pasaulėjimas“, politinės valdžios potvarkiai.

2001 m. birželio 20 d. Knygotyros katedros doktorantė Daiva Narbutienė apgynė daktaro disertaciją „LDK lotyniškoji knyga XVI–XVII amžiais“. Doktorantūros komiteto pirmininkas ir darbo vadovas buvo prof. habil. dr. D. Kaunas, nariai – doc. habil. dr. I. Lukšaitė ir profesorai habilituoti daktarai E. Ulčinaite, O. Voverienė ir V. Žukas. Darbą oponavo profesorai habilituoti daktarai V. Stonienė ir A. Tyla. Disertantė akcentavo, kad lotyniškosios knygos tyrinėjimai iki šiol buvo plačiai žinomi kaimyninių šalių (lenkiškoje, baltarusiškoje, rusiškoje, latviškoje), bet palyginti mažai lietuviškoje istoriografijoje. Ji pirmoji plačiai apibūdino lotyniškosios knygos raidos sąlygas Lietuvoje, analizavo jų sudėtį (teminiu ir tipologiniu aspektais), plitimo erdvę (asmeninėje ir institucinėse bibliotekose), leidybos organizavimą. Išvadose patvirtino įvairiakalbės spaudos istorijos tyrimo poreikį ir paryškino lotyniškųjų leidinių, apskritai lotynų kalbos reikšmę identifikuojant lietuvių rašytinį palikimą ir įprasminant Lietuvos ryšius su Vakarų Europa (žr.: ČERNIAUSKAITĖ, V. Pelnyti akademijos laurai. *Tarp knygų*. 2001, rugsėjis, p. 25).

2001 m. gruodžio 20 d. Knygotyros katedros doktorantė Liucija Citavičiūtė apgynė daktaro disertaciją „Karaliaučiaus universiteto Lietuvių kalbos seminaro poveikis lietuvių raštijos ir knygos kultūros plėtotei XVIII–XIX amžiuje“ Komiteto pirmininkas ir darbo vadovas buvo prof. habil. dr. D. Kaunas, nariai – profesorai

habilituoti daktarai O. Voverienė, J. Girdzijauskas ir V. Urbonas bei doc. dr. O. Janonis, oponentai – prof. habil. dr. V. Stonienė ir prof. dr. V. Drotvinas. Disertacijoje analizuoti pirmieji 166 seminaro veiklos metai (1718–1883; veikė per 200 metų iki 1944). Turinyje atskleista: Lietuvių kalbos seminaro veikla XVIII–XIX a. (pradedant Karaliaučiaus universiteto vaidmeniu rengiant lietuvių dvasininkus ir mokytojus, specialaus kalbos seminaro įsteigimu ir baigiant M. L. Rhesos bei Fr. Kuršaičio įnašu); seminaro dalyvių (vadovų, docentų, klausytojų) kūrybinės veiklos aspektai (mokymo literatūra, seminaro bibliotekos knygos; aktyvus mokymo (-si) – skaitymo, rašymo, klausymo, kalbėjimo formos ir metodai); absolventų dalyvavimas lietuvių raštijoje, krašto švietimo, kultūriniame ir politiniame gyvenime, jų vaidmuo ugdant visos Lietuvos inteligentiją bei stiprinant ryšius su mokslininkais. Tyrimo medžiaga gali būti naudingas universitetinėms baltistikos studijoms ir lituanistiniams tyrinėjimams.

2002 m. liepos 1 d. Bibliotekininkystės katedros asistentė Jurgita Rudžionienė eksterneu apgynė daktaro disertaciją „Bibliotekų veiklos vertinimas vadybos požiūriu“ Doktorantūros komiteto pirmininkas ir darbo vadovas buvo doc. R. Gudauskas, nariai – profesorai habilituoti daktarai D. Kaunas, V. B. Pšibilskis ir K. Sinkevičius, doc. dr. A. Glosienė. Disertaciją oponavo prof. habil. dr. V. Urbonas ir doc. dr. M. Prokopčik. Tai viena pirmųjų disertacijų Lietuvoje, kai remiantis tarptautiniais (Europos) dokumentais išbandomas vertinimo metodas ir palyginami tyrimų rezultatai. Jos ryškiausias elementas ir naujumas – bibliotekų vadyba, kurią diegiant tapačiais principais galima pagerinti veiklos kokybę ir praplėsti bei priartinti prie vartotojų poreikių informacijos paslaugas. Disertacijoje remtasi Lietuvos aukštųjų mokyklų bibliotekų tyrimo patirtimi. Išvados yra taikomojo pobūdžio, skatinančios vietoje patiems bibliotekininkams daryti sprendimus, derinti tarpusavyje tokius patikimus (patikrintus) rodiklius kaip bendras naudojimas biblioteka, fondų ir katalogų kokybę, informacijos prieinamumas vartotojui.

2002 m. spalio 17 d. Knygotyros katedros doktorantė Nijolė Lietuvninkaitė apgynė daktaro disertaciją „Kauno kultūra 1843–1918 metais“. Doktorantūros komiteto pirmininkas ir darbo vadovas buvo prof. habil. dr. D. Kaunas, nariai – profesorai habilituoti daktarai O. Voverienė ir L. Gudaitis, doc. dr. O. Janonis ir dr. R. Miknys, oponentai – habil. dr. T. Bairašauskaitė ir dr. A. Pacevičius. Disertacijoje analizuojama įvairiakalbė knyga kaip istorinių politinių ir socialinių sąlygų veikiamas kultūros reiškinys leidybos, spausdinimo, platinimo bei vartojimo aspektais. Darbas išsiskiria knygos visumos samprata ir yra praktiškai vertingas indentifikuojančiais šaltiniais. Išimtinis išvados ir prielaidos: carinės valdžios rusinimo politiką Lietuvoje nustelbė etninių bendruomenių tautinė savimonė, jos stiprėjimas; panaikinus lietuviškos spaudos draudimą ir įsisteigus lietuviškajai spaustuvei, knyga lietuvių kalba užėmė tolygią dalį su rusiškąja, statistiškai pralenkė lenkiškąją ir žy-

diškąją; knygos kultūros formavimąsi užtikrino patys skirtingiausi gyventojų sluoksniai (katalikybės skleidėjai, knygnešiai, gatvės prekiautojai) ir pačios įvairiausios veiklos formos (nuo nelegalios spaudos iki viešųjų miesto renginių); nepriklausomybės laikams knygą ir jos kultūrinimo tendencijas padėjo išsaugoti visa sistema įstaigų (leidyklos, knygynai, bibliotekos), su knyga susijusios organizacijos ir draugijos bei individualūs vartotojai – asmeninių bibliotekų savininkai, dvasininkai, teisininkai, istorikai, architektai, pedagogai ir visuomenės veikėjai, bibliofilai.

2002 m. lapkričio 22 d. Knygotyros katedros doktorantė Lina Šarlauskienė apgynė disertaciją „Lietuvos elektroninių serialinių leidinių leidyba (profesionalizmo aspektu)“. Doktorantūros komiteto pirmininkė ir darbo vadovė buvo doc. dr. E. Macevičiūtė, nariai – profesoriai habilituoti daktarai D. Kaunas, V. Stonienė, L. Telksnys ir V. Urbonas, oponentai – prof. habil. dr. E. Kibirkštis ir doc. dr. R. Misiūnas. Disertantė išnagrinėjo šios temos teorinę literatūrą, naujausius 1996–2001 m. lietuviškuosius elektroninius leidinius (šaltinius), Lietuvos leidėjų apklausos duomenis ir padarė išvadas tokiais studijoms ir praktinės veiklos organizavimui aktualiais klausimais: kas yra elektroninė leidyba kaip profesionali veikla; kokie yra šioje srityje dirbančio specialisto reikalavimai; ką daryti, kad būtų skatinamas kūrybinis bendradarbiavimas ir standartų diegimas; kaip padidinti šių leidinių statusą informacinėje visuomenėje, nuo ko priklauso jų kokybė, vartojimo (pasirinkimo) mastai ir galimybės.

Leidiniai

Monografijos. V. Stonienė 2000 m. savo lėšomis 300 egzempliorių tiražu išleido mokslo veikalą „XX amžiaus Lietuvos knyga (1904–1990)“, kuriame nagrinėja knygos raidos etapus pagal tokius tris istorinius laiko tarpsnius: 1) XX a. pradžios tautinio atgimimo laikotarpio Lietuvos knyga (1904–1918), 2) Lietuvos Respublikos knyga nepriklausomybės metais (1918–1999) ir 3) Lietuvos okupacijų laikotarpio knyga (1940–1999). Darbe išryškinta knygos humanistinė funkcija, jos poveikis visuomenės švietimui, kultūrai. Jame gausu statistinių lentelių, kurios iliustruoja įvairių laikotarpių knygų sudėtį (pagal kalbas, rūšį, tematiką ir pan.), jų leidybinius duomenis (skelbimo vietas, leidėjus – leidyklas, metus), iš dalies – paskirtį (išskirta vaikų literatūra). Statistiškai palygintas ir ankstesnių lietuviškos knygos tyrinėtojų (minėjimo tvarka) A. Jakšto, V. Merkio, V. Černiauskaitės, A. Glosienės įnašas. Vertingi monografijos pagalbiniai tekstai: įvadas, literatūros sąrašai (nuorodų, asmeninių autorinių darbų), mažai žinomų dokumentų publikacijos, vardų rodyklė (žr.: ČERNIAUSKAITĖ, V. Aktuali XX šimtmečio lietuviškos knygos istorija. *Tarp knygų*, 2000, lapkritis, p. 28–29).

2001 m. VU leidykla, remiant Mokslo ir studijų departamentui prie Svetimo ir mokslo ministerijos, išleido G. Raguotienės studiją „Lietuvių vaikų lektūra, 1918–1940“ (196 p.). Tai 1965 m. apgintos daktaro disertacijos patobulintas variantas. Leidinyje apibūdinamos to meto bibliotekos ir kitos vaikų skaitymo įstaigos, aptariami vaikų literatūros teorijos ir praktikos klausimai. Autorė taip pat gilinasi į skaitymo aplinkybes ir veiksnius (mokykla, šeima, paties vaiko pastangos ir pan.), kurie turėjo įtakos šaltinių pasirinkimui bei intelekto ugdymui. (Rec.: URBA K. Dalykiška ir sąžininga knyga. *Tarp knygų*, 2001, birželis, p. 24–25.)

Teminiai rinkiniai. Užbaigiant Bibliotekininkystės katedros planinės 1995–2000 m. darbo temos tyrimą, parengtas straipsnių rinkinys „Bibliotekos kultūros ir politikos kontekste“. Jis publikuotas KF „Informacijos mokslų“ 15-ajame tome (2000). Dauguma jo autorių – Bibliotekininkystės katedros darbuotojai: A. Glosienė, V. Mozūraitė, A. Pacevičius, R. Petuchovaitė, R. Racevičiūtė, J. Rudžionienė ir kt. (Rec.: KASTANAUSKAITĖ, D. *Tarp knygų*, 2001, balandis, p. 14–16.) 20-ajame „Informacijos mokslų“ tome (2002) paskelbta prof. L. Vladimirovo (1912–1999) 90-mečiui skirtos konferencijos „Biblioteka yra visas pasaulis“ medžiaga. Ji prasižėdė G. Raguotienės apžvalginiu straipsniu „Levas Vladimirovas: gyvenimas ir darbai“. Kituose straipsniuose gvildenamos tokios temos: knygos ir bibliotekų istorija (pranešėjai: V. Černiauskaitė, D. Kastanauskaitė, A. Pacevičius, Ž. Zaveckienė ir kt.); biblioteki inkystės, informacijos ir komunikacijos mokslų teorija ir metodika (A. Augustinaitis, O. Janonis, R. Racevičiūtė ir kt.); bibliotekinės ir informacinės veiklos organizavimas, jos naujovės (J. Zinkevičienė ir kt.).

2002 m. VU leidykla išleido L. Vladimirovo straipsnių rinkinį „Apie knygas ir bibliotekas“ (sudarytojos G. Raguotienė ir A. Glosienė; rėmėjai: Valstybinis mokslo ir studijų fondas, M. ir V. Kačkaitė, UAB „Medita“ ir Vilniaus universitetas). Rinkinyje pateikiama L. Vladimirovo mokslinio palikimo apžvalga (A. Glosienė) ir perspausdinti dvidešimt du profesoriaus 1957–1998 m. skelbti straipsniai lietuvių, dalis rusų ir anglų kalbomis.

2001 m. Knygotyros katedra kartu su Martyno Mažvydo ir Simono Daukanto bibliofilų klubais bei XXVII knygų mėgėjų draugija išleido eseistinio pobūdžio rinkinį „Bibliofilai apie asmenines bibliotekas“ (atsakingasis red. ir sudarytojas D. Kaunas). Tarp autorių – dabartiniai ir buvę KF darbuotojai klubo nariai: A. Glosienė, V. Jurkuvienė, D. Kaunas, S. Matulaitytė, R. Misiūnas, A. Navickienė, A. Pacevičius, G. Raguotienė, V. Stonienė ir kt. (Rec.: NARBUTIENĖ, D. *Tarp knygų*, 2001, liepa–rugpjūtis, p. 14–16.) Tais pačiais metais Martyno Mažvydo bibliofilų klubo iniciatyva paskelbtas buvusio Durhamo (Anglija) vyskupo Richardo de Bury traktatas „Philobiblon, arba apie meilę knygoms“ (1345 m. rankraščio vertimas; tekstas lygiagrečiai lietuvių ir lotynų kalbomis; lietuviškojo projekto kuratorius ir baigiamojo straipsnio autorius – D. Kaunas; rėmėjas – prezidento A. Brazausko

fondas). Lietuva yra šešioliktoji šalis, kuri išleido šią retą knygą gimtąja kalba (pirmoji yra Vokietija – 1473 m., Prancūzija – 1500–1501 m., D. Britanija – 1599 m. ir t. t., priešpaskutinė – Estija, 1995 m.). Įsidėmėtina, kad šešioliktajame jos skyriuje (jų iš viso yra 20) kaip tik skelbiama „apie tai, kaip didžiai vertinga naujas knygas rašyti ir senas atnaujinti“. Likusių keturių skyrių *credo* – knygų saugojimas, jų prieinamumo ir naudojimo užtikrinimas, dėkojimas Dievui Kūrėjui (malonė ir pagyrimas autoriui). Tikėjimas knygos galia turi būti nuolat išpažįstamas (išsakomas) – toks raginimas studentams, užuomina ir įpareigojimas bibliofilams. 2001 m. rugsėjo 18 d. VU mokslinėje bibliotekoje vyko šios unikalios knygos apie knygą pristatymas; ji taip pat buvo premijuota už gerą apipavidalinimą. (RAGUOTIENĖ, G. 600 metų išmintis. *Literatūra ir menas*, 2001, lapkričio 9, p. 7.)

Mokomieji leidiniai. 2001 m. V. Mozūraitė, remdamasi pastarojo dešimtmečio užsienio literatūra, parengė ir išleido (rėmėjas NORDINFO – Šiaurės šalių mokslinės informacijos taryba) knygelę „Profesinės etikos ABC bibliotekininkams“, kuri atitinka bibliotekininkystės ir informacijos specialistams skaitomo naujo kurso tematiką. Leidinyje apibrėžtos „profesinės doros“, „pareigos“, „atsakomybės“, įvairios kitos su informacija ir bendravimo kultūra susijusios sąvokos, paaiškintos bibliotekininko veiklos normos ir teisinis pagrindas. Bendraautorės A. Miežinienė ir M. Prokopčik paskelbė pasaulinio garso mokslininko Š. R. Ranganathano „Bibliotekininkystės dėsnius“ (2000), kurie reikalingi siekiant pažinti knygų klasifikacijos istoriją ir teoriją. A. Navickienė 2000 m. išleido mokomąjį leidinėlį „Lietuviška knyga XIX amžiuje“, kuriame atskleidžiama 1795–1864 m. knygų tematika ir apibūdinami jų autoriai. Leidinys gali dominti Filologijos bei Istorijos fakultetų studentus.

2001 m. O. Janonis išleido dvi mokomąsias knygeles: „Bibliografijos teorija“ ir „Rusiškieji interneto ištekliai bibliotekininkui“. Tais pačiais metais į latvių kalbą buvo išversta kiek papildyta A. Glosienės knygelė „Ryšių su visuomene ABC“ (*Sabiedrisko attiecību ABC bibliotiekāriem* / vertė L. Jūrmale. Ryga). 2002 m. A. Glosienė iš anglų kalbos išvertė IFLA leidinį „Viešųjų bibliotekų vadovas“ (išleido Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka), kuris naudojamas ir studijoms.

Rodyklės ir kita informacinė literatūra. Vilniaus universitete parengtos ir paskelbtos čia dirbančių ir dirbusių bibliotekininkystės pedagogų rodyklės ir darbų sąrašai: 2000 m. – rodyklė „Danutė Kastanauskaitė“ (1964–2000 m. darbai, parengė S. Mamedaitytė, pratarmės „Interviu“ autorius S. Dubauskas); 2001 m. – „Profesorius V. Žuko publikuotų darbų (1995–2000 birželis) sąrašas“ (parengė Ž. Zaveckienė. *Knygotyra*, 2001, t. 37), rodyklė „Julija Zinkevičienė“ (1976–2001 m. darbai, parengė E. Akstinaitė, A. Pučinskaitė, J. Ramanavičius, E. Vaitkevičiūtė), rodyklė „Genovaitė Raguotienė“ (1950–2001 m. darbai, parengė J. Kunigiškytė, įvadinį straipsnį „Gyvenimas, kuriame sekėsi“ parašė V. Mozūraitė). 2002 m. atnaujinta rodyklė „Levas Vladimirovas“ (1941–2000 m. darbai, 2-asis papildytas leidimas, sudarė ir įvadinį straipsnį „Palikimas“ parašė E. Macevičiūtė, papildymus parengė

Z. M. Petrauskienė ir N. Ginotienė). Tais pačiais metais išleista rodyklė „Vanda Stonienė“ (1957–2001 m. darbai, sudarė A. Sverienė ir A. Pociūtė, įvadinio straipsnio „Akademinio medžio pavėsyje“ autorius D. Kaunas) ir rodyklė „Julija Čepytė“ (1967–2002 m. darbai, sudarė V. Černiauskaitė).

Dvigubą – įsteigimo ir nenutrūkstamos veiklos jubiliejų šventusiai Knygotyros katedrai skirtas informacinis leidinys „Knygotyros katedra, 1940–1990–2000“ (2000), kuriame pateikiamos žinios apie šios katedros kolektyvo akademinę ir mokslinę veiklą bei ryšius su visuomene. Autoriai – tos pačios katedros darbuotojai: prof. D. Kaunas (leidinio sudarytojas), docentai O. Janonis, E. Macevičiūtė, R. Misiūnas, A. Navickienė, V. Stonienė, J. Zinkevičienė ir I. Jakimavičiūtė.

2002 m. Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka išleido O. Janonio parengtą referatinę apžvalgą „Bibliografijos mokslas Lietuvoje 1986–2000 metais“.

Kai kurie kultūros paveldo leidiniai ir atsiminimų serija. 2000 m. D. Kaunas parengė, o Seimo leidykla išleido ikonografijos albumą „Mažosios Lietuvos veidai ir vaizdai“ (1885–1940 m.), kuris buvo pristatytas visuomenei tų pačių metų vasario 17–19 d. Vilniaus knygų mugėje ir kovo 21 d. – Lietuvos mokslų akademijoje. 2001 m. ta pati leidykla išleido J. Basanavičiaus darbo rankraštį „Medega d-ro Jurgio Sauerweino biografijai“ (parašytas 1922 m.). Šis D. Kauno parengtas darbas buvo pristatytas 2001 m. lapkričio 17 d. Vokietijos lietuvių kultūros institute Hüttenfelde, 28 d. – Lietuvos mokslų akademijoje, vėliau – ir kitur.

2000 m. VU leidykla išleido G. Raguotienės knygą „Greta įžymiojo Vaclovo Biržiškos“ apie jam artimas ar jį pažinojusias moteris, 1918–1940 m. ir kiek vėlesnio laikotarpio lietuvių kultūros veikėjas: J. Biržiškienę, A. Biržiškienę, M. Čilvinaitę, E. Eimaitę, E. Jodinskaitę, S. Petraitienę, O. Poškienę, A. Šalkauskaitę, P. Šalkauskaitę, O. Šimaitę ir B. Tursienę.

2000 m. Mokslo ir enciklopedijų instituto leidykla išleido didelės apimties (463 p.) V. Žuko knygą „Marijos ir Jurgio Šlapelių knygynas Vilniuje“, o VU leidykla, remiant rektoratui, – knygą „Literatūros pabarėse“. Pastarojoje sudėti autoriaus 1960–1987 m. skelbti, tačiau dabar atnaujinti straipsniai knygotyros ir literatūros istoriografijos tematika. Juose yra žinių apie XVIII–XX a. pirmosios pusės lietuvių raštijos veikėjus K. Donelaitį, A. Strazdą, D. Pošką, M. Akelaitį, V. Kudirką ir kt. VU leidykla 2000–2002 m. taip pat išleido profesoriumi Juozui Pikčilingui skirtą V. Žuko knygą „Gyvenimas gimtajai kalbai“ (244 p.) bei atsiminimų knygas „Vaikystės krašte“ (99 p.), „Gimnazijos suole“ (248 p.), „Prisiminimų puslapiai“ (505 p.). Pastarojoje atskleista autoriaus pažintis su kai kuriais VU profesoriais ir docentais, bibliotekų darbuotojais, atkurti pokalbiai su daugeliu Lietuvos kultūros žmonių: S. Anglickiu, J. Balčikoniu, K. Boruta, V. Dauniu, J. Degutyte, J. Dumčiumi, P. Galaune, A. Griciumi, K. Jablonskiu, P. Jakštu, K. Jankausku, P. Juodeliu, H. Kairiūkyte-Jacyniene, V. Katiliumi, A. Kniūkšta, E. Laucevičiumi, A. Lio-

byte, A. Mackevičiumi, J. Miltiniu, A. Miškiniu, K. Rickevičiūte, J. Rimantu, V. Ruzgu, E. Samaniūte, I. Simonaityte, J. Stakausku, V. Steponaičiu, O. Šimaite, S. Tomoniui, A. Ulpiui, D. Urbu, M. Urbšiene, J. Urbšiu, T. Vaičiūniene, A. Venclova ir A. Žirguliui.

Perspektyviniai leidiniai. Knygotyros katedros ir bendradarbių kolektyvas pradėjo rengti lituanistinį enciklopedinį žodyną „Lietuvos knygos veikėjai“ (vyr. red. D. Kaunas, ats. sekr. V. Černiauskaitė). Leidinio objektas – su knyga susijusių asmenų biografijos nuo seniausių laikų iki 2005 metų. Paskelbti pirmieji biogramų pluoštai ir vardyno projektas (žr.: *Knygotyra*, 2000, t. 36, p. 310–343; Ten pat, 2001, t. 37, p. 287–328; *Tarp knygų*, 2001, kovas, p. 25).

Konferencijos ir kiti renginiai

Tarptautinė mokslinė konferencija „Biblioteka yra visas pasaulis“ (Vilnius, 2002 m. sausio 31–vasario 1 d.). Komunikacijos fakultetas ir Lietuvos bibliotekininkų draugija organizavo VU Teatro salėje vykusią prof. L. Vladimirovo 90-osioms gimimo metinėms skirtą konferenciją, kurią rėmė Kultūros ministerija, Valstybinis mokslo ir studijų fondas, Vilniaus universitetas, profesorius dukra Marija ir jos vyras Vidmantas Kačkaitis, UAB „Medita“, verslininkas R. Bakutis, Europos Tarybos informacijos krypties pedagogai P. Abarius, A. Augustinaitis, A. Glosienė, V. Gudonienė, J. Zinkevičienė, E. Macevičiūtė (Boro universitetas, Švedija); E. Banionytė (LBD atstovė); svečiai – profesoriai ir daktarai iš užsienio: Islandijos universiteto (A. L. Clyde), Maskvos valstybinio kultūros ir menų universiteto (T. Karatygina), Oulu (Suomija) universiteto (T. Kortelainen), Talino pedagoginio universiteto (A. Lepik) ir Latvijos universiteto (B. Sporane). Konferencijos dienomis buvo perskaityti 32 pranešimai (medžiaga publikuota „Informacijos moksluose“, 2002, t. 20). Universiteto bibliotekos Baltojoje salėje buvo atidaryta profesorius darbų paroda, o kavinėje pristatytas jo darbų rinkinys „Apie knygas ir bibliotekas“ (2002).

Konferencijos dalyviai taip pat dalyvavo atidarant Levo Vladimirovo vardu pavadintą auditoriją (Saulėtekio al. 9, I korpusas), kurioje dalijosi prisiminimais. Žurnalas „Tarp knygų“ 2002 m. vasario ir kovo numeriuose publikavo profesorius rankraščiais ir šeimos nuotraukomis iliustruotą straipsnį (autorė N. Šulgienė) ir išplėstinę informaciją apie konferenciją (parengė A. Pacevičius ir kt.).

Knygotyros seminarai ir konferencijos. 2000 m. rugsėjo 28–29 d. VU mokslinėje ir Alytaus miesto viešojoje bibliotekose vyko dešimtas tarptautinis knygotyros seminaras „Bibliografija: studijos ir mokslas“, skirtas prof. V. Žuko 75-mečiui. Pranešėjai – VU profesoriai ir habilituoti daktarai D. Kaunas ir V. Žukas, docentai daktarai J. Čepytė ir O. Janonis, doktorantė R. Bogušytė; svečiai iš Vroclavo universiteto Bibliotekininkystės instituto dr. M. Skalska-Zlat ir habil. dr. A. Żbikow-

ska-Migoñ, Talino pedagoginio universiteto prof. dr. L. Aarma ir Latvijos universiteto dėstytoja R. Šenberga. Bibliografinio darbo patirtimi dalijosi dr. R. Varnienė (Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka) ir Estijos akademijos bibliotekos darbuotojos T. Aasmann ir S. Part. Baigiamajame posėdyje svarstytas Baltijos knygotyryninkų stojimo į Tarptautinę bibliologijos asociaciją klausimas. Pranešimai publikuoti „Knygotyroje“ (2001, t. 37; apie seminarą žr.: KASTANAUSKAITĖ, D. *Universitas Vilnensis*, 2000, lapkritis, p. 3; ZINKEVIČIENĖ, J. *Tarp knygų*, 2000, lapkritis, p. 36–37).

Tų pačių metų rudenį (rugsėjo 16 d.) Plateliuose, Žemaitijos nacionalinio parko muziejuje, vyko konferencija „Žemaičių knyga-2“, kurią rengė Plungės Simono Daukanto bibliofilų klubas, Žemaitijos nacionalinis parkas ir Plungės rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Septyni (iš dvidešimties) pranešėjų buvo vilniečiai, tarp jų D. Kaunas (tema: „Knygų leidyba Plungėje pirmaisiais Nepriklausomybės metais“), G. Raguotienė („Marijona Čilvinaitė – bibliotekininkė ir kraštotyryninkė“), A. Pacevičius („Žemaitijos bernardinų vienuolynų bibliotekos“) ir kt.

2001 m. rugsėjo 20–22 d. Vilniaus universitete ir Plungės savivaldybės viešajoje bibliotekoje vyko tarptautinė knygotyros konferencija „Bibliofilija“ (org. komiteto pirmininkas D. Kaunas ir kt.), kurioje dalyvavo Vilniaus, Rygos, Talino, Vroclavo, Berlyno, Bethesda (JAV) ir Sankt Peterburgo mokslininkai ir bibliofilai. Renginį rėmė Lietuvos Seimo ir „Vagos“ leidyklos, Kultūros ministerija, Plungės rajono savivaldybė. Analizuotos tokios temos: bibliofilijos teorija ir metodika (D. Kauno pranešimas apie asmeninės bibliotekos katalogo funkcijas, O. Janonio – apie bibliofilijos internetinius išteklius ir kt.), asmeninė biblioteka (A. Pacevičiaus – apie bibliofilo J. Chr. Gintilos (1788–1857) biblioteką ir kt.), bibliofilinė knyga (V. Černiauskaitės – apie retą XX a. pradžios knygą ir kt.), bibliofilai (G. Raguotienės – apie Mariją Uršienę ir kt.), bibliofilinės organizacijos (A. Navickienės – apie Martyno Mažvydo klubą atkūrus Lietuvos nepriklausomybę ir kt.). Tarp svečių buvo pasaulinio garso ir (ar) su Lietuva glaudžiai susiję mokslininkai ir specialistai: prof. V. Petrickij (Sankt Peterburgas), prof. F. Krause (Berlynas), prof. M. Komza (Vroclavas), prof. M. Lott (Estija) ir kt. Temos aktualumą rodo netylantys komentarai (2001–2002 m. „Mokslo Lietuvoje“, „Literatūroje ir mene“ ir kt. periodiniuose leidiniuose). Pranešimai publikuoti „Knygotyroje“.

2002 m. rugsėjo 25–27 d. vyko knygotyros konferencija „Knygos muziejus: būklė ir raidos tendencijos“ (atsakingasis rengėjas prof. D. Kaunas ir kt.). Dalį pranešimų skaitė Dokumentinės komunikacijos instituto darbuotojai tokiomis temomis: „Muzeologija Lietuvos mokslo kontekste“ (N. Keršytė), „Knygos muziejai: internetinės paieškos strategija“ (V. Černiauskaitė), „Muziejų bibliografija dokumentinės komunikacijos sistemoje“ (J. Čepytė), „Mažosios Lietuvos spaudiniai Lietuvos knygos muziejuje“ (D. Kaunas), „XIX a. knyga kaip Lietuvos knygos muziejaus

ekspozicijos objektas“ (A. Navickienė), „Bibliotekos įvaizdis Lietuvos knygos muziejuje“ (A. Pacevičius). Konferencijoje taip pat dalyvavo pranešėjai iš Maskvos meno, kultūros ir turizmo darbuotojų profesinio tobulinimo akademijos (prof. dr. I. M. Kossova), Latvijos nacionalinės bibliotekos (I. Klekera), Estijos literatūros muziejaus archyvo bibliotekos (O. Sudajeva), Estijos akademijos bibliotekos (K. Kalvik), Suomijos knygos muziejaus (dr. M. L. Rönkkö), Baltarusijos nacionalinės bibliotekos (T. Sapieha), Lietuvos – VU mokslinės bibliotekos (A. Braziūnienė, A. Krakytė), Vilniaus apskrities viešosios bibliotekos (P. Zurlys), Kauno apskrities viešosios bibliotekos (A. Samėnas), Raseinių rajono viešosios bibliotekos (J. Briggs), Šilutės F. Bajoraičio viešosios bibliotekos (D. Užpelkienė). Tema buvo plėtojama ir teoriniu (muziejaus statusas, funkcijos, sukūrimo prielaidos, perspektyva), ir praktiniu aspektais (knygos muziejaus eksponatai, ekspozicijos, projektai). Sąsaja su kultūros paveldo išsaugojimo ir įvaldymo problema suteikė tyrinėjimams didesnę taikomąją reikšmę.

Vaľlo Biržiškos skaitymai. VU Bibliotekininkystės katedros organizuotas dešimtas „Skaitymų“ seminaras vyko 2000 m. gruodžio 1 d. Vilniaus A. Mickevičiaus viešąjoje bibliotekoje. Seminarui vadovavo doc. A. Glosienė, o pranešimus skaitė: V. Stonienė („Knygininkystės problematika žurnale „Knygos“), G. Raguotienė („Viešųjų bibliotekų vaikų skyriai, 1918–1940“), V. Černiauskaitė („V. Biržiškos 1906–1914 m. publikacijos“), Ž. Zaveckienė („Katalikų jaunimo spauda, 1918–1940“) ir kt. 2001 metų vienuoliktieji „Skaitymai“ buvo skirti J. Basanavičiaus 150-osioms gimimo metinėms ir vyko Komunikacijos fakultete (vadovavo A. Pacevičius). Pradžios žodį seminare tarė D. Kaunas, o pranešimus skaitė lietuviškosios spaudos tyrinėtojai: V. Stonienė („Lietuvių tauta“ J. Basanavičiaus mokslinės veiklos kontekste“), G. Raguotienė („V. Biržiškos bendradarbis I. Kisinąs“), Ž. Zaveckienė („I. Kisinąs asmeninės bibliotekos pėdsakų beišskant“), VU mokslinės bibliotekos, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos, Mokslų akademijos ir Medicinos bibliotekų atstovai (žr.: PAPAURĖLYTĖ, A. *Tarp knygy*, 2001, sausis, p. 31; Ten pat, 2002, sausis, p. 33). Dvyliktieji „Skaitymai“ taip pat vyko Komunikacijos fakultete ir buvo skirti Bibliotekininkystės katedros įkūrimo Vilniaus universitete 50-mečiui.

Vaikų knygos renginiai. Bibliotekininkystės katedros lektorė V. Mozūraitė skaitė pranešimus vaikų knygos tematika: Plungės bibliotekos seminare „Informacinių gebėjimų ugdymas ir vaikų literatūra“ (2001 m. balandžio 30 d.), Šiaulių universiteto surengtame Dailės galerijoje seminare „Iliustruota knyga vaikams“ (tų pačių metų rugsėjo 25 d.) ir Vilniaus apskrities viešosios bibliotekos seminare „Knyga – raktas į paauglio vidaus pasaulį“ (2002 m. balandžio 23 d.). Be to, ji vadovavo Prano Mašioto skaitymams vaikų knygos tematika (2001 m. gruodžio 19 d., Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos vaikų literatūros centras) ir seminarui mokyklų bibliotekininkams (2002, Kėdainiai ir kiti rajonai).

Estų knygos jubilėjaus minėjimas. 2000 m. gegužės 4 d. Lietuvos mokslų akademijos biblioteka surengė konferenciją, skirtą estų pirmosios knygos išleidimo 475 metų jubiliejui. Kartu su pranešėjais iš Estijos joje dalyvavo ir pranešimus skaitė VU mokslininkai: rektorius B. Juodka (sveiki imo žodis), D. Kaunas (pranešimas „Ar estiškai spausdinta Klaipėdoje?“), V. Mozūraitė („Estų vaikų knygų leidyba Lietuvoje“), G. Raguotienė („Iš Lietuvos ir Estijos bibliotekininkų ryšių, 1918–1940 m.“), V. Stonienė („Šiuolaiki iai lietuvių ir estų knygotyros ryšiai“) ir kt.

Kai kurie pranešimai ir paskaitos Lietuvos miestuose bei miesteliuose. 2000 m. birželio 28 – liepos 1 d. Klaipėdos universitete vykusiamie Lietuvos katalikų mokslo akademijos XVIII suvažiavime (komunikacijos ir informacijos sekcijoje; vadovas V. Urbonas) pranešimus skaitė: D. Kastanauskaitė („Katalogų tyrimai Lietuvoje, 1990–1999“), S. Matulaitytė („Žitomiro kunigų seminarijos laikraštis ‘Mūsų aidai’, 1917–1918“), G. Sasnauskaitė („Bibliografinių nuorodų naudojimas bibliotekininkystėje ir mokslotyroje“), J. Zinkevičienė („Bibliografijos dėstymas Vilniaus universitete“), Ž. Zaveckienė („Lietuvos jaunimo spauda: religinių jaunimo organizacijų leidiniai, 1918–1940“) ir kt. (žr.: KASTANAUSKAITĖ, D. *Tarp knygų*, 2000, liepa–rugpjūtis, p. 35; pranešimai bus publikuojami šios akademijos mokslo darbuose). 2000 m. balandžio 22–24 d. Palangoje vykusioje respublikinėje konferencijoje „Cheminės analizės laboratorijų dokumentacija“ J. Zinkevičienė skaitė pranešimą „Dokumentų tipai ir rūšys“.

2000 m. kovo 23 d. Panevėžio apskrities viešojoje bibliotekoje vykusioje konferencijoje „Panevėžio krašto spauda: leidyba ir sklaida“, skirtoje Gabrielės Petkevičaitės-Bitės jubiliejui, pranešimus skaitė: D. Kaunas („Stanislavo Dagilio evangelikų reformatų raštijos istoriografinė apžvalga Biržų ‘Giesmyne‘“), G. Raguotienė („Elžbieta Jodinskaitė – Panevėžio bibliotekų įkūrėja, knygos ir labdaros žmogus“), K. Sinkevičius („Marijos Šlapelienės lietuvių knygyno pirkėjai, 1906–1915 m.“), kiti literatūros tyrinėtojai, istorikai, kraštotyrininkai, bibliotekininkai.

2002 m. rugsėjo 10–12 d. Vilniaus universitete vykusioje tarptautinėje Ignoto Domeikos (1802–1889) jubiliejui skirtoje konferencijoje A. Pacevičius skaitė pranešimą „I. Domeikos lektūra pajorų knygos kultūros 1812–1831 metais kontekste“.

2000–2002 m. D. Kaunas, A. Glosienė, R. Petuchovaitė ir keli kiti instituto darbuotojai dalyvavo „Nacionalinės bibliotekų savaitės“ ir „Informacijos dienų“ renginiuose (Alytuje, Anykščiuose, Klaipėdoje, Kretingoje, Molėtuose, Panevėžyje, Plungėje, Šilutėje, Tauragėje, Utenoje, Zarasuose ir kt. vietovėse). Panašiuose susitikimuose su praktikais jie pristatė savo darbus, pasakojo apie užsienio patirtį įgyvendinant tarptautinius projektus, diskutavo bibliotekų vaidmens visuomenėje klausimais, populiarino bibliotekininkystės studijas.

Bibliotekininkų tęstinio mokymo kursai. 2000 m. vasarį–kovą. Bibliotekininkų tęstinio mokymo centras (BTMC, įst. 1999 m. gruodį, koordinatorė J. Rudžio-

nienė) Komunikacijos fakultete surengė seminarą „Informacijos ieška internete“, kuriam vadovavo A. Vaškevičienė (Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka), A. Glosienė ir R. Petuchovaitė. Klausytojų grupę sudarė Lietuvos aukštųjų mokyklų ir mokslinių bei kai kurių viešųjų bibliotekų iniciatyviausi darbuotojai – būsimoji instruktoriai ir konsultantai. 2001 m. spalio 8–12 d. ten pat vyko kursai „Biblioteka informacinėje visuomenėje“ (kuratorė ir lektorė A. Glosienė, jų temos – „Bibliotekos ir intelektualinė laisvė“, „Bibliotekų paslaugos informacinei visuomeni“). Kiti lektoriai: V. Mozūraitė („Profesinė etika“), R. Racevičiūtė („Profesionalumo samprata“), J. Rudžionienė („Informacijos produkto ir paslaugos vertė“), R. Petuchovaitė („Bibliotekos ir informacijos prieinamumas“). 2000–2002 m. pagal BTMC programą tai pat buvo rengiami kursai Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje, Kauno, Klaipėdos bibliotekose (žr.: RUDŽIONIENĖ, J. Bibliotekininkų tęstinio mokymo centras Lietuvoje: nauja tobulėjimo perspektyva. *Tarp knygų*, 2000, gegužė, p. 11–13; Ten pat. Pirmieji BTMC metai. Ten pat, 2001, balandis, p. 11–14).

Europos Sąjungos programų ir tarptautinių projektų pristatymai kultūros ir informacijos įstaigų darbuotojams. 2001 m. pradžioje Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje A. Glosienė ir R. Petuchovaitė supažindino bibliotekų, muziejų ir archyvų darbuotojus su bendrąja Europos Sąjungos programa (5FP kryptis, „Vartotojui draugiška informacijos visuomenė“) bei tarptautiniais projektais (CULTIVATE – CEE ir PULMAN), skirtais kultūros paveldui įvaldyti. 2002 m. lapkričio 18 d. ten pat vyko Bibliotekininkystės katedros organizuotas seminaras ir naujo PULMAN projekto (leidinio „Viešosios bibliotekos skaitmeninės eros sankryžose“; vertimas iš anglų k.) pristatymas. Seminaro darbe dalyvavo PULMAN projekto tarybos atstovė Kristina Virtanen (Suomija), A. Glosienė, R. Petuchovaitė, Z. Manžuch (magistrantė) ir kt.

Tarptautiniai ryšiai

Lietuva. Dokumentinės komunikacijos institute ir kai kuriose Vilniaus mokslinėse bibliotekose 2000–2002 m. lankėsi ir bibliotekininkystės bei knygotyros problemas (mokslą, leidybą, studijų organizavimą, specialistų kvalifikacijas ir pan.) aptarė Vroclavo universiteto (Lenkija) profesoriai Anna ir Krzysztof Migońiai; Humboldtų universiteto (Berlynas, Vokietija) profesoriai Engelbertas Plassmannas, Konradas Umlaufas, Walteris Umstaetteris, dr. Gertruda Pannier, dėst. Michaelis Heinzas; Švedijos specialistai – lektorės Eva Hartman-Juhlin (Upsalos žemės ūkio universiteto biblioteka), Hillevi Isaksson (Stokholmo universiteto biblioteka); Suomijos Oulu universiteto Informacijos studijų departamento vedėjas dr. Vesa Suominen, dėstytojas Pirkko Lindberg ir kt.

Latvija. 2000 m. lapkričio 8–11 d. Rygoje vykusioje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Latvijos knyga ir bibliotekos, 1525–2000“ E. Macevičiūtė skaitė pranešimą apie autorių teises Lietuvoje, L. Šarlauskienė (bendraaut. E. Macevičiūtė) – apie Lietuvos elektroninę periodiką interneto sistemoje, A. Papaurėlytė – apie cenzūros veiklą tarpukario Lietuvoje, o A. Navickienė – apie Latvijos ir Lietuvos raidą XVIII amžiuje. 2002 m. balandžio 23–24 d. A. Glosienė vedė kursus Latvijos universiteto Bibliotekinių testino mokymo centre (tema „Ryšiai su visuomene“), spalio 24–25 d. – Rygos centrinėje bibliotekoje (tema „Projektų valdymas bibliotekose“), o balandžio 25–26 d. taip pat Rygoje vykusioje Baltijos šalių konferencijoje „Muziejų, archyvų ir bibliotekų bendradarbiavimas elektroninėje eroje“ skaitė pranešimą apie šių įstaigų kompiuterizavimą ir paslaugas „Skaitmeninimas Lietuvos bibliotekose, archyvuose ir muziejuose“ (žr.: GLOSIENĖ, A.; ir PLIOPLYS, A. *Tarp knygu*, 2002, birželis, p. 35–36).

Estija. 2001 m. spalio 25–26 d. Taline vykusiame trečiajame Šiaurės Baltijos šalių bibliotekų simpoziume pranešimus skaitė: A. Glosienė – apie bibliotekinkystę Lietuvoje, V. Mozūraitė – apie mokyklų bibliotekų kaitą kuriantis informacinei visuomenei, E. Macevičiūtė (bendraaut. E. Banionytė) – apie elektroninių dokumentų naudojimą, R. Racevičiūtė – apie kompiuterinės informacijos vartotojams skirtus projektus (Kau-no savivaldybės V. Kudirkos viešosios bibliotekos versija) (žr.: *Libraries in Knowledge-Based Society: Proceedings of the 3rd Nordic-Baltic Library Meeting / Estonian Librarians Association*. Tallin, 2001). 2002 m. balandžio 3–6 d. Taline vykusioje tarptautinėje konferencijoje „Knygos ir bibliotekos Baltijos jūros kultūriniame regione XVI–XVIII a.“, skirtoje šio miesto savivaldybės bibliotekos 450-mečiui, pranešimus skaitė D. Kaunas („Riba tarp seno ir moderna: knygos istorijos periodizacija“) ir A. Pacevičius („Protestantiškoji ir katališkoji knygos kultūra LDK“).

Lenkija. 2000 m. sausio 24–26 d. Krokuvoje vykusiame tarptautiniame simpoziume „Intelektinė nuosavybė ar teisė žinoti?“ („BOBCATSSS – 2000“; pagal Europos universitetų – Budapešto, Olso, Barselonos, Kopenhagos, Amsterdamo, Tampere, Štutgarto, Sombathėjaus, Šefylodo sutartį) dalyvavo R. Petuchovaitė (žr. PETUCHOVAITĖ, R. XXI amžiaus bibliotekų ir informacijos specialistų problemos. *Tarp knygu*, 2000, gegužė, p. 14–17). 2001 m. spalio 17–18 d. Katovicuose vykusioje konferencijoje „Knygos kultūra rytiniame ir pietiniame Lenkijos paribyje (XVI–XX a.)“ A. Pacevičius skaitė pranešimą „Tapatybės paieška Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (Švietimo epochos) knygos kultūroje“. 2002 m. gegužės 12–14 d. Tribunolo Piotrikovo (Piotrykawe Trybunalski) akademijoje vykusioje konferencijoje archyvistikos studijų tematika A. Pacevičius skaitė (kartu su ten pat dalyvavusia J. Zinkevičiene parengta) pranešimą „Archyvistikos specialistų rengimas Lietuvoje“. Konferencijoje taip pat dalyvavo Knygotyros katedros doktorantė Daiva Lukšaitė.

Vokietija. 2002 m. gegužės 24–31 d. Berlyne Humboldtų universitete J. Zinkevičienė skaitė paskaitų ciklą „Nacionalinės bibliografijos organizacija Lietuvoje“. Spalio 4–6 d. Frankfurto (tarptautinės) knygų mugės dalyvis D. Kaunas Vokietijos lietuvių kultūros instituto konferencijoje (Bonoje) skaitė pranešimą „Vokiečių literatūros vertimai į lietuvių kalbą Mažojoje Lietuvoje“. Be to, mugėje D. Kaunas surinko naujos medžiagos ir išplėtė profesinius ryšius su Vokietijos mokslininkais, kurie tyrinėja knygų leidybą arba knygos kultūros raidą pasaulyje ir vykdo šios krypties studijas aukštosiose mokyklose. Knygų mugėje taip pat dalyvavo R. Misiūnas.

Nyderlandai. 2002 m. lapkričio 7–9 d. Hagos nacionalinės bibliotekos organizuotoje tarptautinėje konferencijoje „Knygos istorijos perspektyvos“ dalyvavo A. Navickienė.

Čekija. 2002 m. spalio 8–9 d. Karolio universiteto (Praha) Informacijos ir bibliotekininkystės institute A. Glosienė skaitė kursą studentams „Ryšiai su visuomene“.

Bulgarija. 2002 m. lapkričio 14–16 d. Sofijos universitete vykusioje konferencijoje „Bibliotekos, pilietinė visuomenė ir socialinė plėtra“ A. Glosienė skaitė pranešimą apie bibliotekininkų mokymą (pagal DELCIS projektą).

Vengrija. 2002 m. birželio 13–14 d. Atviros visuomenės instituto (Budapeštas) seminare A. Glosienė skaitė (kartu su ten pat dalyvavusia J. Rudžioniene parengtą) pranešimą „Kaip veiksmingai formuoti mokymo centrų rinkodarą“.

Ispanija. 2002 m. gegužės 6–10 d. A. Glosienė dalyvavo Barselonoje vykusiame Europos Sąjungos projekto (CULTIVATE) koordinaciniame pasitarime.

Suomija. 2002 m. vasario 20–22 d. Oulu universiteto Informacijos studijų departamente A. Glosienė vedė kursus studentams „Ryšiai su visuomene“ (pagal ES programą SOCRATES/ERASMUS).

Didžioji Britanija. 2000 m. kovo 16–17 d. Londone (Britų bibliotekoje) vykusioje Britų tarybos, Bibliotekų asociacijos, Bibliotekų ir informacijos komisijos organizuotoje konferencijoje „Informacijos amžiaus kertinis akmuo“ dalyvavo A. Glosienė ir E. Banionytė (žr.: GLOSIENĖ, A.; ir BANIONYTĖ, E. Nacionalinės informacijos politika Jungtinėje Karalystėje. *Tarp knygų*, 2001, vasaris, p. 11–13). 2002 m. liepos 10–13 d. Londone vykusioje konferencijoje, kurią kasmet organizuoja su knygos istorija susijusi draugija SHARP (*Society for the History of Authorship, Reading and Publishing*), A. Navickienė skaitė pranešimą „Pirmosios spausdintos medicinos knygos lietuvių kalba“. Rugsėjo 24–25 d. Škotijoje (Glazge) A. Glosienė ir grupė Lietuvos bibliotekininkų dalyvavo 68-ojoje IFLA konferencijoje (žr.: GLOSIENĖ, A. *Tarp knygų*, 2002, spalio, p. 8–9).

Airija. 2001 m. kovo 21–23 d. Dubline vykusioje ketvirtojoje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės šalių konferencijoje bibliotekininkystės ir informacijos studijų tematika dalyvavusi (kaip Švedijos Bibliotekininkystės ir informacijos studijų mokyklos

Bore atstovė) E. Macevičiūtė skaitė pranešimą apie informacijos vadybos studijų programas Didžiojoje Britanijoje, Šiaurės šalyse ir Baltijos valstybėse (žr.: MACEVIČIŪTĖ, E. *Tarp knygų*, 2001, gegužė, p. 40).

Rusija. 2001 m. lapkritį Maskvoje vykusioje tarptautinėje bibliotekininkų konferencijoje R. Racevičiūtė skaitė pranešimą apie nuotolinių studijų projektą DELCIS.

Azerbaidžanas. 2002 m. rugsėjo 7–13 d. Baku valstybinėje M. Achundovo bibliotekoje A. Glosienė, R. Petuchovaitė ir J. Pupelienė (Klaipėdos universiteto biblioteka) vadovavo kursams ir skaitė paskaitas apie viešųjų bibliotekų valdymą.

Uzbekistanas. 2002 m. rugpjūčio 3–8 d. Taškente A. Glosienė ir A. Vaškevičienė (Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka) vadovavo bibliotekinių seminarui ir skaitė jiems paskaitas apie viešųjų bibliotekų valdymą bei naujoviškas paslaugas.

Kirgizija. 2002 m. rugsėjo 12–13 d. Biškeko humanitariniame universitete V. Mozūraitė vadovavo seminarui „Bibliotekininko profesinė etika“.

Kazachstanas. 2002 m. rugsėjo 9–10 d. Alma Altos Mokslinėje techninėje bibliotekoje V. Mozūraitė vadovavo seminarui „Bibliotekininko profesinė etika“.

Profesinius ryšius skatino ir finansavo tarptautinių renginių organizatoriai, tarp jų Komunikacijos fakultetas, Lietuvos bibliotekininkų draugija, Kultūros, Švietimo ir mokslo ministerijos, Valstybinis mokslo ir studijų centras, Čekijos švietimo, jaunimo ir sporto reikalų ministerija, Atviros visuomenės institutas (Budapeštas; Soroso fondas), Europos Sąjungos programa projektas SOCRATES/ERASMUS, Loenardo da Vinči programa, projektas DELCIS ir kt.

Užsienio lietuvių dovana bibliotekai

2000 m. Komunikacijos fakulteto biblioteka gavo išėivijoje leistų lietuviškų leidinių siuntą iš Toronto Prisikėlimo parapijos bibliotekos (tuometinis vedėjas Romualdas Ziogarys), kurioje buvo Bostone (JAV) išleistos „Lietuvių enciklopedijos“ tomų rinkinys (dovanojo Danguolė ir Erikas Radtke), kitų vertingų leidinių. KF bibliotekoje kaupiama ir įvairiakalbė profesinė literatūra, kurią dėstytojais parsiveža iš kelionių po užsienio šalis. Įsigytos knygos naudojamos mokslui, studijoms ir informacijai.

Įteikta 2002 m. lapkričio mėn.

Atmena „Knygotyros“ autoriams

„Knygotyros“ redaktorių kolegijai įteikiami du rankraščio egzemplioriai ir .rtf formos failas diskelyje arba elektroniniu paštu. Straipsnio ir publikacijos apimtis – ne daugiau kaip 1 aut. lankas (22–24 puslapiai po 28–30 eilučių kiekviename, arba iš viso 40 000 spaudos ženklų), apžvalgos – 0,5 aut. lanko, recenzijos – 0,25 aut. lanko. Primename, kad straipsniai privalo turėti mokslo darbams būdingą struktūrą, t. y. juose nurodomas tyrimų tikslas, objektas, metodika, apibūdinama analizuojamos problemos istoriografija, pateikiami rezultatai, išvados, naudoti šaltiniai ir literatūra. Prie kiekvieno straipsnio pridedama santrauka anglų kalba (Abstract). Jos apimtis – 30–50 eilučių. Dėl didesnės apimties straipsnių ir iliustracijų reikia tartis su redaktorių kolegija.

Lentelės spausdinamos ant atskirų lapų.

Literatūros ir šaltinių nuorodos pateikiamos abėcėlės tvarka straipsnio gale pagal bibliografinių nuorodų standartus (ISO 690 ir LST ISO 690–2). Aprašai kirilica netransliteruojami ir netranskribuojami. Straipsniai su prastos kokybės nuorodomis nepriimami.

Atskirame lape pateikiamos trumpos žinios apie autorių.

Visi straipsniai vertinami dviejų recenzentų.

„Knygotyros“ redaktorių kolegija

Straipsniai įteikiami ir išleisti tomai įsigyjami šiuo adresu:
„Knygotyros“ redaktorių kolegija
Komunikacijos fakultetas
Vilniaus universitetas, Saulėtekio al. 9,
I rūmai 211 kab.

Siunčiant paštu, nurodyti tokį adresą:
„Knygotyros“ redaktorių kolegija
Komunikacijos fakultetas
Vilniaus universitetas
Universiteto g. 3
LT-2734 Vilnius

Tel.: (370 5) 236 61 11; 236 61 12
El. paštas: domas.kaunas@kf.vu.lt
ausra.navickiene@kf.vu.lt
elena.maceviciute@hb.se

Bibliografinių nuorodų sudarymo metodika

„Knygotyros“ redaktorių kolegija nusprendė nuo 37-ojo tomo bibliografinės nuorodas rengti pagal tarptautinį standartą ISO 690: 1987 (E) *Dokumentai. Bibliografinės nuorodos. Turinys, forma ir struktūra* ir LST ISO 690–2: 1999 *Informacija ir dokumentai. Bibliografinės nuorodos. D. 2. Elektroniniai dokumentai ir jų dalys*. Kadangi juose yra prieštaravimų, tai naudojama naujausio standarto siūlymais. Šioje atmenoje pateikiama bibliografinių nuorodų į įvairių rūšių dokumentus

pavyzdžių. Joje paprastai apsiribojama būtiniais elementais. Iškilus klausimų, būtina naudotis pačiais standartais.

Bibliografinės nuorodos į spaudinius

• *Spausdintinės monografijos*

LOMINADZE, D. G. *Cyclotron waves in plasma*. 1st ed. Oxford, 1981. 206 p. ISBN 0-08-021680-3.

RAGUOTIENĖ, Genovaitė. *Spaudą atgavus*. Vilnius, 1996. 349, [3] p. ISBN 9986-690-01-3.

• *Spausdintiniai serialiniai leidiniai*

Communications equipment manufactures. Manufacturing and Primary Industries Division, Statistics Canada. Preliminary ed. 1970-. Ottawa, 1971-. ISSN 0700-0758.

• *Spausdintinių monografijų straipsniai*

NAVASAITIS, Algirdas. Uosis. Iš *Tarybų Lietuvos enciklopedija*. Vilnius, 1988, t. 4, p. 379.

WRIGLEY, E.A. Parish registers and the historian. Iš STEEL, D.J. *National index of parish registers*. London, 1968, vol. 1, p. 155-167.

• *Spausdintinių serialinių leidinių straipsniai ir kitokie dokumentai*

VASKEVIČIENĖ, Aušra. Elektroninė informacija bibliotekos darbe. *Tarp knygu*, 2000, sausis, p. 1-3.

WEAVER, William. The collectors: command performances. *Architectural Digest*, December 1985, vol. 42, no. 12, p. 126-133.

Bibliografinės nuorodos į elektroninius dokumentus

• *Elektroninės monografijos, duomenų bazės ir kompiuterių programos*

CARROLL, Lewis. *Alice's Adventures in Wonderland* [interaktyvus]. Texinfo ed. 2.1. [Dortmund, Germany]: WindSpiel, November 1994 [žiūrėta 1995 m. vasario 10 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.germany.eu.net/books/carroll/alice.html>>

Meeting agenda [interaktyvus]. Gif-sur-Yvette (France): Centre d'Etudes nucléaires/Saclay, Service de Documentation, March 1991- [žiūrėta 1992 m. rugsėjo 30 d.]. ASCII formatas. Prieiga per: QUESTEL.

Kirk-Othmer Encyclopedia of Chemical Technology [interaktyvus]. 3rd ed. New York: John Wiley, 1984 [žiūrėta 1990 m. sausio 3 d.]. Prieiga per: DIALOG Information Services, Palo Alto (Calif.).

- *Elektroninės monografijos, duomenų bazės ir kompiuterių programų dalys*

World Factbook [CD-ROM]. [Washington, D. C.]: Central Intelligence Agency, 1990. Spain vital statistics. ID number: CI WOFAC 1206.

CARROLL, Lewis. *Alice's Adventures in Wonderland* [interaktyvus]. Texinfo ed. 2.2. [Dortmund, Germany]: WindSpiel, November 1994 [žiūrėta 1995 m. kovo 30 d.]. Chapter VII. A Mad Tea-Party. Prieiga per internetą: <http://www.germany.eu.net/books/carroll/alice_10.html#SEC13>

- *Elektroninių monografijų, duomenų bazių arba kompiuterinių programų telkiniai (straipsniai)*

ZHUKOVSKY, Vladimir; ITKIN, Vladimir; ir CHERNENKO, Lev. Helicopters over the Crater. Iš *Current Digest of the Soviet Press* [interaktyvus]. Columbus (Ohio): Current Digest of the Soviet Press. 11 June 1986 [žiūrėta 1991 m. vasario 14 d.]. Accession no. 0008752. Prieiga per: DIALOG Information Services, Palo Alto (Calif.).

MCCONNELL, W. H. Constitutional History. Iš *The Canadian Encyclopedia* [CD-ROM]. Mcintosho versija 1.1. Toronto: McClelland & Stewart, c. 1993. ISBN 0-7710-1932-7.

- *Elektroniniai serialiniai leidiniai*

Journal of Technology Education [interaktyvus]. Blacksburg (Va.): Virginia Polytechnic Institute and State University, 1989– [žiūrėta 1995 m. kovo 15 d.]. Prieiga per internetą: <gopher://borg.lib.vt.edu:70/1/jte>. ISSN 1045-1064.

- *Straipsniai ir kiti telkiniai*

STONE, Nan. The Globalization of Europe. *Harvard Business Review* [interaktyvus]. May-June 1989 [žiūrėta 1990 m. rugsėjo 3 d.]. Prieiga per: BRS Information Technologies, McLean (Va.).

PRICE-WILKIN, John. Using the World-Wide Web to Deliver Complex Electronic Documents: Implications for Libraries. Iš *The Public-Access Computer Systems Review* [interaktyvus]. 1994, vol. 5, no. 3 [žiūrėta 1994 m. liepos 28 d.], pp. 5-21. Prieiga per internetą: <gopher://info.lib.uh.edu:70/00/articles/e-journals/uhlibrary/pacsreview/v5/n3/pricewil.5n3>. ISSN 1048-6542.

- *Visa pranešimų sistema*

Federal Depository Library Program Files (/GO Depository) [interaktyvus]. Washington, D.C.: Government Printing Office [žiūrėta 1995 m. vasario 15 d.]. Prieiga per internetą: <telnet://federal.bbs.gpo.gov>

• *Elektroniniai pranešimai*

PARKER, Elliott. Re: Citing Electronic Journals. Iš *Pacs-L (Public Access Computer Systems Forum)* [interaktyvus]. Houston (Tex.): University of Houston Libraries, 24 November 1989; 13:29:35 CST [žiūrėta 1995 m. sausio 1 d.; 16:15 EST]. Prieiga per internetą: <telnet:brsuser@a.cni.org>

PRITCHARD, Sarah. *You request for Information about ISO Standards* [interaktyvus]. Pranešimas Margaretai MORRISSON. 1995 m. vasario 18 d. [žiūrėta 1995 m. kovo 3 d.]. Asmeninis pranešimas.

Rankraštiniai dokumentai

Kol nėra Lietuvos standarto bibliografinėms nuorodoms į rankraštinius dokumentus, siūlomas toks jų variantas:

Дело о приписании к Сурдецкому монастырю вольных людей. [Ковно], 1843, октябрь. *Kauno apskrities archyvas*, f. 49, ap. 1, b. 614, lap. 1–4.

Pastaba. Vietos taupymo sumetimais rekomenduojama apsiriboti būtinaisiais elementais. Bibliografinės nuorodos pateikiamos straipsnio pabaigoje abėcėlės tvarka. Kiekviena sąrašo pozicija numeruojama. Tekste pateikiama nuoroda į tinkamos sąrašo pozicijos numerį laužtiniuose skliaustuose, po kablelio nurodant cituojamą puslapį (žr. pavyzdį).

Straipsniai, kuriuose bibliografinės nuorodos parengtos pagal kitas taisykles, nepriimami.

Pavyzdys

Mcconnell pateikia savitą konstitucijos apibrėžimą [2]...

Spaudos draudimą panaikinus, jau pirmaisiais metais smarkiai pakito visa leidybos situacija, kurią puikiai nušviečia G. Raguotienė [3, 28–35]...

Tokių pavyzdžių galima rasti interneto dokumentuose ar duomenų bazėse [1; 4].

Nuorodos

1. CARROLL, Lewis. *Alice's Adventures in Wonderland* [interaktyvus]. Texinfo ed. 2.1. [Dortmund, Germany]: WindSpiel, November 1994 [žiūrėta 1995 m. vasario 10 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.germany.eu.net/books/carroll/alice.html>>

2. MCCONNELL, W. H. Constitutional History. Iš *The Canadian Encyclopedia* [CD-ROM]. Mcintosho versija 1.1. Toronto: McClelland & Stewart, c. 1993. ISBN 0-7710-1932-7.

3. RAGUOTIENĖ, Genovaitė. *Spaudą atgavus*. Vilnius, 1996. 349, [3] p. ISBN 9986-690-01-3.

4. ZHUKOVSKY, Vladimir; ITKIN, Vladimir; ir CHERNENKO, Lev. Helicopters over the Crater. In *Current Digest of the Soviet Press* [interaktyvus]. Columbus (Ohio): Current Digest of the Soviet Press. 11 June 1986 [žiūrėta 1991 m. vasario 14 d.]. Accession no. 0008752. Prieiga per: DIALOG Information Services, Palo Alto (Calif.).

Dear authors of "Knygotyra",

The editing board of "Knygotyra" draws your attention to some regulations on presentation of the material: two copies of the manuscript and an .rtf file on a diskette or via e-mail must be presented to the editing board. The article or publication should not exceed 22–24 typed pages (double spacing), surveys – 11–12 pages, reviews – 5–6 pages. An abstract of 30–50 lines in English should be attached to the manuscript (it will be translated to Lithuanian language). The possibility of presenting larger articles or illustrations should be discussed with the editing board.

- The tables should be presented on separate pages.
- The footnotes are given at the end of pages as required in "Knygotyra"
- The Cyrillic bibliographic descriptions are not transliterated or transcribed.
- The short data about author should be presented on a separate sheet.

Visiting address:
Editing board of "Knygotyra"
Faculty of Communication
Vilnius University
Saulėtekio al., building 1, room 211
Lithuania

Mailing address:
Editing board of "Knygotyra"
Faculty of Communication
Vilnius University
Universiteto 3
LT-2734 Vilnius
Lithuania

Tel.: (370 5) 236 61 11, 236 61 12
E-mail: domas.kaunas@kf.vu.lt
ausra.navickiene@kf.vu.lt
elena.maceviciute@hb.se

References in "Knygotyra"

From the volume 37 references in "Knygotyra" should meet the requirements of the international standard ISO 690:1987 (E) *Documents. Bibliographic references. Contents, format, and structure* and Lithuanian standard LST ISO 690–2:1999. Here are some examples of references:

Bibliographic references to publications

- *Published monographs*

LOMINADZE, D. G. *Cyclotron waves in plasma*. 1st ed. Oxford, 1981. 206 p. ISBN 0-08-021680-3.

ИЕНИШ, Е. В. *Библиографический поиск в научной работе*: справочное пособие-путеводитель. Москва: Книга, 1982. 246, [2] с.

- *Published serials*

Communications equipment manufactures. Manufacturing and Primary Industries Division, Statistics Canada. Preliminary ed. 1970–. Ottawa, 1971–. ISSN 0700-0758.

- *Articles in monographs*

NAVASAITIS, Algirdas. Uosis. In *Tarybų Lietuvos enciklopedija*. Vilnius, 1988, t. 4, p. 379.

WRIGLEY, E. A. Parish registers and the historian. In STEEL, D. J. *National index of parish registers*. London, 1968, vol. 1, p. 155–167.

- *Articles and other documents in serials*

VASKEVIČIENĖ, Aušra. Elektroninė informacija bibliotekos darbe. *Tarp knygu*, 2000, sausis, p. 1–3.

WEAVER, William. The collectors: command performances. *Architectural Digest*, December 1985, vol. 42, no. 12, p. 126–133.

Bibliographic references to electronic documents

- *Electronic monographs, databases, computer software*

CARROLL, Lewis. *Alice's Adventures in Wonderland* [interactive]. Texinfo ed. 2.1. [Dortmund, Germany]: WindSpiel, November 1994 [accessed 10 February 1995]. Access through Internet: <<http://www.germany.eu.net/books/carroll/alice.html>>

Meeting agenda [interactive]. Gif-sur-Yvette (France): Centre d'Etudes nucléaires/Saclay, Service de Documentation, March 1991– [accessed 30 September 1992]. ASCII format. Access through: QUESTEL.

Kirk-Othmer Encyclopedia of Chemical Technology [interactive]. 3rd ed. New York: John Wiley, 1984 [accessed 3 January 1990]. Access through: DIALOG Information Services, Palo Alto (Calif.).

- *Parts of electronic monographs, databases, computer software*

World Factbook [CD-ROM]. [Washington, D. C.]: Central Intelligence Agency, 1990. Spain vital statistics. ID number: CI WOFAC1206.

CARROLL, Lewis. *Alice's Adventures in Wonderland* [interactive]. Texinfo ed. 2.2. [Dortmund, Germany]: WindSpiel, November 1994 [accessed 30 March 1995]. Chapter VII. A Mad Tea-Party. Access through Internet: <http://www.germany.eu.net/books/carroll/alice_10.html#SEC13>;

- *Collections of electronic monographs, databases, computer software, articles*

ZHUKOVSKY, Vladimir; ITKIN, Vladimir; and CHERNENKO, Lev. Helicopters over the Crater. In *Current Digest of the Soviet Press* [interactive]. Columbus (Ohio): Current Digest of the Soviet Press, 11 June 1986 [accessed 14 February 1991]. Accession no. 0008752. Access through: DIALOG Information Services, Palo Alto (Calif.).

MCCONNELL, W. H. Constitutional History. In *The Canadian Encyclopedia* [CD-ROM]. Mcintosh versija 1.1. Toronto: McClelland & Stewart, c. 1993. ISBN 0-7710-1932-7.

- *Electronic serials*

Journal of Technology Education [interactive]. Blacksburg (Va.): Virginia Polytechnic Institute and State University, 1989- [accessed 15 March 1995]. Access through Internet: <<gopher://borg.lib.vt.edu:70/1/jte>>

- *Articles and other collections*

STONE, Nan. The Globalization of Europe. In *Harvard Business Review* [interactive]. May-June 1989 [accessed 3 September 1990]. Access through: BRS Information Technologies, McLean (Va.).

PRICE-WILKIN, John. Using the World-Wide Web to Deliver Complex Electronic Documents: Implications for Libraries. In *The Public-Access Computer Systems Review* [interactive]. 1994, vol. 5, no. 3 [accessed 28 Juli 1994], pp. 5-21. Access through Internet: <<gopher://info.lib.uh.edu:70/00/articles/e-journals/uhlibrary/pac-sreview/v5/n3/pricewil.5n3>>. ISSN 1048-6542.

- *System of messages*

Federal Depository Library Program Files (/GO Depository) [interactive]. Washington, D. C.: Government Printing Office [accessed 15 February 1995]. Access through Internet: <<telnet://federal.bbs.gpo.gov>>

• *Electronic messages*

PARKER, Elliott. Re: Citing Electronic Journals. In *Pacs-L (Public Access Computer Systems Forum)* [interactive]. Houston (Tex.): University of Houston Libraries, 24 November 1989; 13:29:35 CST [accessed 1 January 1995; 16:15 EST]. Access through Internet: <telnet:brsuser@a.cni.org>

PRITCHARD, Sarah. *You request for Information about ISO Standards* [interactive]. Message to: Margaret MORRISSON. 18 February 1995 [accessed 3 March 1995]. Personal message.

Description of manuscripts

While there is no a Lithuanian standard for bibliographic references of manuscripts we suggest the following version:

Дело о приписании к Сурдецкому монастырю вольных людей. [Ковно], 1843, октябрь. *Kauno apskrities archyvas*, f. 49, ap. 1, b. 614, lap. 1–4.

Note. It is recommended to use only mandatory data elements in the references. Bibliographic references should be presented in an alphabetic order at the end of the article and numbered consequently. When quoting the same source the reference number should be given in square brackets (see Example).

The articles using other systems of referencing are not accepted.

Example

Mcconnell Provides an interesting definition of a constitution [2]...

The publishing situation of that time is characterised by Raguotienė [3, 28–35]...

You can find the examples in the Internet or in databases [1; 4].

References

1. CARROLL, Lewis. *Alice's Adventures in Wonderland* [interactive]. Texinfo ed. 2.1. [Dortmund, Germany]: WindSpiel, November 1994 [accessed 10 February 1995]. Access through Internet: <<http://www.germany.eu.net/books/carroll/alice.html>>

2. MCCONNELL, W. H. Constitutional History. In *The Canadian Encyclopedia* [CD-ROM]. Mcintosho versija 1.1. Toronto: McClelland & Stewart, c. 1993. ISBN 0-7710-1932-7.

3. RAGUOTIENĖ, Genovaitė. *Spaudą atgavus*. Vilnius, 1996. 349, [3] p. ISBN 9986-690-01-3.

4. ZHUKOVSKY, Vladimir; ITKIN, Vladimir; and CHERNENKO, Lev. Helicopters over the Crater. In *Current Digest of the Soviet Press* [interactive]. Columbus (Ohio): Current Digest of the Soviet Press. 11 June 1986 [accessed 14 February 1991]. Accession no. 0008752. Access through: DIALOG Information Services, Palo Alto (Calif.).

Redaktorių kolegija tomą baigė rengti ir perdavė leidybai 2002 m.

Kiekvienas straipsnis vertintas dviejų recenzentų

KNYGOTYRA 2002 39

Mokslo darbai

Vyriausiasis redaktorius *Domas Kaunas*

Viršelio dailininkė *Romualda Verygaitė*

Redaktorė *Jolanta Storpirstienė*

14 leidyb. apsk. l. Tiražas 300 egz.

Išleido Vilniaus universiteto leidykla

Spausdino Vilniaus universiteto leidyklos spaustuvė

S. Skapo g. 7, LT-2734 Vilnius

El. paštas: leidykla@leidykla.vu.lt

<http://www.leidykla.vu.lt>

Kai

